

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej . Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Swipe to change

angielski

Jak doprowadzić do wykonania orzeczenia

Francja

1 Co oznacza wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych?

Egzekucja (oznaczająca egzekucję przymusową, ponieważ dobrowolne spełnienie przez dłużnika jego zobowiązań nie wymaga wszczęcia postępowania) obejmuje wszystkie rodzaje postępowań umożliwiających spełnienie „możliwych do wyegzekwowania” zobowiązań wbrew woli dłużnika. Prawo francuskie przewiduje trzy kategorie zobowiązań cywilnoprawnych: do zapłaty, do działania albo zaniechania działania oraz do wydania rzeczy lub jej zwrotu.

Prawo do egzekucji to egzekucja z praw majątkowych dłużnika – nie istnieje możliwość przeprowadzenia egzekucji osobistej. Odmowa spełnienia pewnych zobowiązań (obowiązków alimentacyjnych) stanowi jednak przestępstwo, za które dłużnik może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej i skazany na karę pozbawienia wolności. Ta sama zasada dotyczy ogłoszenia upadłości przez dłużnika działającego w złej wierze.

Prawo dotyczące środków egzekucyjnych opiera się na trzech obowiązkach: zapłaty, działania i wydania rzeczy.

Zobowiązania do zapłaty można wyegzekwować na drodze prawnej za pośrednictwem zajęcia. Jeżeli zajęcie dotyczy kwoty pieniężnej, zajęta kwota zostanie przekazana wierzycielowi (przykładowo zajęcie rachunku bankowego). Jeżeli zajęcie dotyczy składnika majątku należącego do dłużnika, zajęcie będzie skutkowało przymusową sprzedażą określonego składnika majątku, a zyski ze sprzedaży zostaną przekazane wierzycielowi do wysokości przysługującej mu wierzytelności.

Zobowiązania do wydania lub zwrotu różnią się w zależności od charakteru składnika majątku. W przypadku ruchomości składnik majątku zostaje zajęty w celu jego zwrotu prawowitemu właścicielowi. W przypadku nieruchomości przywrócenie jej posiadania na rzecz właściciela następuje poprzez eksmisję osoby zajmującej lokal bez tytułu prawnego.

Zobowiązania do działania lub zaniechania działania można wyegzekwować na drodze prawnej za pośrednictwem kary pieniężnej, która stanowi kwotę pieniężną, jaką dłużnik musi zapłacić oprócz spełnienia ciążącego na nim zobowiązania. Kwotę – ustaloną przez sędziego – oblicza się proporcjonalnie do okresu niepodjęcia działania (w przypadku zobowiązań do działania) lub proporcjonalnie do liczby przypadków niewywiązania się z zobowiązania do zaniechania działania. Ponieważ zobowiązania do zapłaty, do wydania lub zwrotu są również interpretowane jako zobowiązania do działania, oprócz zastosowania innych środków egzekucji przymusowej możliwe jest nałożenie kary pieniężnej.

2 Jakie organy są właściwe w zakresie wykonywania orzeczeń?

Komornicy sądowi (*huissiers de justice*) są co do zasady jedynymi podmiotami uprawnionymi do przeprowadzania egzekucji przymusowej. Dwa środki egzekucyjne wymagają jednak zawsze uprzedniego zezwolenia sądu:

zajęcie wynagrodzenia, na które zezwolenie wydaje sąd instancji (*tribunal d'instance*) właściwy dla miejsca zamieszkania dłużnika lub osoby trzeciej, u której znajdują się wierzytelności dłużnika, jeżeli dłużnik mieszka za granicą lub nie ma stałego miejsca pobytu;

zajęcie nieruchomości, którego dokonuje sąd przeprowadzający postępowanie egzekucyjne (*juge de l'exécution*) właściwy dla miejsca położenia tej nieruchomości.

3 Jakie warunki muszą być spełnione, aby można było wydać tytuł wykonawczy?

3.1 Postępowanie

Wszystkie tytuły wykonawcze mogą być wykonywane w drodze egzekucji przymusowej; tytuły wykonawcze zostały wskazane w art. L. 111-3 kodeksu cywilnego postępowania egzekucyjnego (Code des procédures civiles d'exécution). Są to:

prawomocne orzeczenia wydane przez sądy powszechne lub sądy administracyjne, a także ugody, którym sądy te nadały klauzulę wykonalności; zagraniczne akty i wyroki oraz orzeczenia arbitrażowe uznane za wykonalne na podstawie orzeczenia niepodlegającego zaskarżeniu o charakterze zawieszającym;

protokoły posiedzeń pojednawczych podpisane przez sędziego oraz strony;

akty notarialne, którym nadano klauzulę wykonalności;

tytuł wydany przez komornika sądowego w przypadku niezapłacenia czeku;

tytuły wydane przez osoby prawne prawa publicznego i opisane jako takie w prawie lub decyzje, które zgodnie z prawem wywołują takie same skutki jak orzeczenie.

Orzeczenia sądu niepodlegające zaskarżeniu o charakterze zawieszającym są wykonalne bez konieczności wydania kolejnego orzeczenia. Orzeczeniom tym, tak jak aktom notarialnym, **klauzulę wykonalności** nadaje sekretarz (*greffier*) lub notariusz. Nie istnieje inna pośrednia procedura umożliwiająca przeprowadzenie egzekucji.

W braku orzeczenia sądu wszyscy wierzyciele mogą uzyskać zezwolenie na dokonanie **zajęcia** zabezpieczającego lub ustanowienie **zastawu sądowego**.

Środki zastosowane w tych okolicznościach szybko wygasają, jeżeli nie zawiadomiono o nich drugiej strony (w terminie ośmiu dni) i jeżeli wierzyciel nie wniósł o wszczęcie postępowania rozstrzygającego co do istoty sprawy w celu otrzymania orzeczenia sądu stwierdzającego zasadność jego roszczenia.

Do stosowania środków egzekucji przymusowej odnoszących się do ruchomości i kwot pieniężnych, jak również do przeprowadzania eksmisji uprawniony jest wyłącznie komornik sądowy (*huissier de justice*) będący funkcjonariuszem publicznym, tj. komornik powołany przez Ministra Sprawiedliwości. Komornik sądowy wykonuje swoje obowiązki zgodnie z warunkami określonymi w prawie prywatnym, ale w przypadku egzekucji przysługują mu szczegółowo uregulowane kompetencje organu publicznego oraz podlega on rygorystycznemu kodeksowi etyki zawodowej.

Zajęcia nieruchomości dokonuje się w drodze postępowania szczególnego przed sędzią sądu wielkiej instancji przeprowadzającym postępowanie egzekucyjne. W tym postępowaniu istnieje przymus adwokacki.

Koszty poniesione w następstwie dokonania czynności egzekucyjnych co do zasady ponosi dłużnik, który musi je uiścić oprócz swojego długu.

Koszty egzekucji oblicza się zgodnie z tabelą opłat, w której określono stawki wynagrodzenia należnego komornikom sądowym z tytułu dokonania każdej czynności egzekucyjnej. Zgodnie z dekretem nr 96-1080 z dnia 12 grudnia 1996 r. wynagrodzenie należne komornikom sądowym obejmuje kwotę ryczałtową, wyrażoną łącznie albo rozłącznie w zależności od rozpatrywanej sprawy, w postaci kwoty stałej lub obliczanej proporcjonalnie, w tym w stosownych przypadkach, opłatę z tytułu wszczęcia postępowania.

Opłaty stałe ponosi dłużnik. Opłaty proporcjonalne obliczane zgodnie ze skalą malejącą stosowaną do odzyskiwanych kwot ponosi częściowo wierzyciel oraz częściowo dłużnik.

Przykładowo w przypadku odzyskiwanej wierzytelności w wysokości 10 000 EUR taryfa opłat za niektóre czynności egzekucyjne przedstawia się następująco:

zajęcie zabezpieczające rachunku bankowego – opłata stała, z uwzględnieniem podatków: 187,53 EUR;

zajęcie ruchomości – opłata stała, z uwzględnieniem podatków: 66,98 EUR;

zajęcie pojazdu poprzez oświadczenie złożone na komisariacie – opłata stała, z uwzględnieniem podatków: 133,95 EUR;

oficjalne zawiadomienie doręczone w celu zajęcia nieruchomości – opłata stała, z uwzględnieniem podatków: 80,37 EUR.

Oprócz wspomnianych opłat stałych istnieją opłaty naliczane proporcjonalnie, które w odniesieniu do całego roszczenia wynoszą 723,44 EUR z uwzględnieniem podatków, przy czym 121,35 EUR z tej kwoty uiszcza dłużnik, a 602,09 EUR – wierzyciel.

3.2 Główne warunki

Aby dokonać czynności egzekucyjnych na podstawie tytułu wykonawczego, nie jest wymagane zezwolenie sądowe.

Kryteria wydania zezwolenia na dokonanie czynności służących zabezpieczeniu interesu prawnego na rzecz wierzyciela, który nie posiada jeszcze tytułu wykonawczego, są następujące: roszczenie musi być niepodważalne (*fondée en son principe*), a odzyskanie wierzytelności – zagrożone. Sędzią właściwym do wydania postanowienia o zajęciu zabezpieczającym jest sędzia przeprowadzający postępowanie egzekucyjne (sędzia sądu wielkiej instancji) lub prezes sądu gospodarczego w granicach właściwości tego sądu.

4 Przedmiot i charakter środków egzekucyjnych

4.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać egzekucji?

Wierzyciel może dochodzić swojego roszczenia wobec całego majątku dłużnika, a zatem co do zasady można zająć cały majątek należący do dłużnika.

Istnieją zasady szczególne zależne od rodzaju tego majątku dotyczące: wierzytelności (czynszu, wynagrodzeń, kwot zgromadzonych na rachunku bankowym), ruchomości wszelkiego rodzaju, nieruchomości i praw rzeczowych, papierów wartościowych i praw wynikających z posiadania udziałów, pojazdów (pojazdów lądowych, statków morskich, łodzi lub statków powietrznych), praw autorskich, kwot pieniężnych złożonych w sejfie itd.

Prawo może jednak stanowić, że niektórych składników majątku nie można zająć, na przykład:

sum pieniężnych niezbędnych do utrzymania (w szczególności części wynagrodzenia ustalonej zgodnie ze skalą malejącą w zależności od kwoty dochodów i liczby osób na utrzymaniu, która podlega corocznej ocenie);

przedmiotów codziennego użytku i niezbędnych do pracy zarobkowej dłużnika, których nie można zająć, chyba że w celu zapłaty ich ceny lub jeżeli mają one znaczną wartość;

składników majątku niezbędnych osobom chorym lub niepełnosprawnym.

4.2 Jakie skutki mają środki egzekucyjne?

Czynności egzekucyjne z majątku i wierzytelności stosuje się w dwóch etapach. Na pierwszym etapie komornik sądowy dokonuje zajęcia składnika majątku lub sum pieniężnych. Zajęcie oznacza, że składnikiem majątku nie można rozporządzać, ale dłużnik pozostaje w jego posiadaniu i staje się jego zarządcą. Jeżeli dłużnik sprzeniewierzy taki majątek, popełni przestępstwo. Jeżeli chodzi o sumy pieniężne, pozostają one zablokowane na koncie, lecz następuje ich natychmiastowe, chociaż wirtualne, przeniesienie na wierzyciela dokonującego zajęcia.

O zajęciu powiadamia się dłużnika. Jeżeli dłużnik nie poinformuje sędziego przeprowadzającego postępowanie egzekucyjne o zaskarżeniu zajęcia, komornik sądowy może przejść do drugiego etapu zajęcia, tj. zajęcia składników majątku w celu ich sprzedaży w drodze licytacji lub zwrócenia się do osoby trzeciej, u której znajdują się wierzytelności dłużnika (zazwyczaj banku), o wydanie zajętych kwot.

Bank, nazywany osobą trzecią, u której znajdują się wierzytelności dłużnika (*tiers saisi*), jest zobowiązany do poinformowania komornika sądowego o wszystkich kwotach przechowywanych na rzecz dłużnika. Jeżeli bank nie przekaze tego rodzaju informacji lub jeżeli wyda dłużnikowi zajęte kwoty, które przechowuje, kara nałożona przez sąd na wniosek wierzyciela może polegać na obowiązku zapłaty przez bank długu w miejsce dłużnika.

4.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Roszczenia stwierdzone tytułem wykonawczym ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat. Czynności egzekucyjnych należy zatem dokonać przed upływem tego terminu (art. L. 111-4 kodeksu cywilnego postępowania egzekucyjnego).

Postanowienia wydane przez sędziego egzekucyjnego uprawniające do dokonania zajęcia tracą moc, jeżeli środka służącego zabezpieczeniu interesu prawnego nie zastosowano w okresie trzech miesięcy od daty wydania postanowienia.

5 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

Pytanie to odnosi się wyłącznie do postanowień w sprawie zajęcia. W przypadku tytułów wykonawczych możliwość odwołania się jest związana z zaskarżeniem samego roszczenia.

Po zastosowaniu środka służącego zabezpieczeniu interesu prawnego i poinformowaniu o tym fakcie dłużnika ten ostatni może podważyć przesłanki, które doprowadziły do wydania tego postanowienia, przed sędzią egzekucyjnym, który zarządził dany środek. Istnieje możliwość zaskarżenia środka do sędziego, pod warunkiem że zajęcia zabezpieczającego nie przekształcono w zajęcie egzekucyjne w następstwie sądowego stwierdzenia zasadności roszczenia.

6 Czy istnieją ograniczenia dotyczące wykonywania orzeczeń, w szczególności odnoszące się do ochrony dłużnika lub terminów?

Jeżeli chodzi o terminy przedawnienia, roszczenia stwierdzone tytułem wykonawczym co do zasady przedawniają się po upływie dziesięciu lat.

Ponadto postępowanie egzekucyjne musi ograniczać się do minimum niezbędnego do odzyskania wierzytelności, a przy wyborze czynności egzekucyjnych nie może dochodzić do nadużyć.

Chociaż wierzyciel może co do zasady zająć wszelkiego rodzaju składniki majątku należące do dłużnika, istnieją pewne ograniczenia co do formy składników majątku, jakich zgodnie z prawem nie można zająć. Co do zasady nie można zająć świadczeń alimentacyjnych, przedmiotów codziennego użytku i niezbędnych do pracy zarobkowej dłużnika, rzeczy niezbędnych osobie niepełnosprawnej, określonych kwot zapewniających minimum socjalne oraz zasiłków rodzinnych. Dodatkowo w przypadku osoby stanu wolnego nie można zająć kwot zgromadzonych na rachunku bankowym przekraczających dochód minimalny (*revenu de solidarité active*). Ponadto co do zasady wynagrodzenie kwalifikuje się do zajęcia wyłącznie w granicach ustalonych w dekrecie, w którym określa się kwotę podlegającą zajęciu w zależności od wynagrodzenia dłużnika oraz osób pozostających na jego utrzymaniu.

Osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą również w pewnych przypadkach korzystają ze szczególnej ochrony obejmującej cały ich majątek lub jego część.

Ponadto czynności komorniczych można dokonywać wyłącznie w godzinach 6:00–21:00, z wyjątkiem niedziel i dni ustawowo wolnych od pracy, o ile sędzia egzekucyjny nie wydał uprzedniego zezwolenia. Każde zajęcie kwoty niższej niż 535 EUR dokonane w lokalu mieszkalnym również wymaga udzielenia uprzedniego zezwolenia przez sędziego egzekucyjnego.

Łączy do powiązanych stron internetowych

[Legifrance](#)

[Strona internetowa Krajowej Izby Komorników Sądowych \(Chambre Nationale des Huissiers de Justice\)](#)

Ostatnia aktualizacja: 14/08/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.